

01.04.02

1

30.12

La editorial Ajimez y el Círculo de Bellas Artes

Se complacen en invitarle a la presentación del libro

Lo dejo todo. Antología bilingüe de Miquel Martí i Pol

El acto contará con la presencia de

D. JORDI SOLÉ TURA, *Senador y ex-Ministro de Cultura,*

D.^a ANA RODRÍGUEZ NAVARRO, *Directora General de Cultura del Gobierno del Principado de Asturias,*

D. JOSÉ NORIEGA, *ilustrador de la edición,*

y D. JAIME LUIS MARTÍN, *editor*

Tendrá lugar el próximo día 10 de abril a las 7,30 de la tarde
en la sala Valle Inclán del Círculo de Bellas Artes (Marqués de Casa Riera, 2, Madrid).

Abril, 2002

A mitjans dels anys seixanta, quan feia poc que havia tornat de l'exili i intentava refer la vida enmig dels dalts i baixos de tantes accions col·lectives agosarades i d'expulsions, sancions i empresonaments, vaig rebre una carta d'un xicot que es deia Miquel Martí i Pol, que vivia a Roda de Ter, que treballava en el ram tèxtil i escrivia poesies . No era una carta qualsevol sinó un comentari extraordinàriament agut sobre els mateixos problemes que a mi em preocupaven, amb un realisme contundent i un llenguatge meravellós. I a més, l'autor era un noi de poble, com jo . Vam iniciar, doncs, una correspondència i ben aviat vaig quedar fascinat per aquell xicot que des de l'espai relativament tancat d'aquell Roda de Ter dels anys difícils raonava com si hagués recorregut mig món.

Peró m'equivocava perquè quan vaig llegir els seus poemes vaig comprendre que no em parlava de mig món sinó del món sencer. Allò era una finestra oberta de bat a bat que tenia les arrels a l'Osona i a Catalunya però que mirava molt més enllà, fins els fonaments de tota la nostra cultura mediterrània i fins els racons més profunds de l'ésser humà . Eren uns poemes que parlaven continuament de dos grans temes relligats: l'amor i el país, el país i l'amor. I ho feien amb un llenguatge reposat, que mai no arribava als extrems radicals ni als grans adjectius, que tocava sempre de peus a terra i que parlava de sentiments concrets, de relacions tangibles, d'exaltacions controlades i de paisatges visibles. I quan el vaig conèixer personalment vaig tenir la convicció de que ell seria el capdavanter d'una nova generació de poetes catalans compromesos amb el país, la llibertat i la democràcia que culminarien el llegat d'un Salvador Espriu, d'un Pere Quart, d'un Gabriel Ferrater i de tants altres que havien lluitat per la supervivència de la llengua catalana contra la misèria cultural del franquisme.

Després vam viure de tot, des de batalles polítiques i culturals creadores i exaltants fins a conteses insensates i miserables. Però entre les unes i les altres i enmig de la seva lluita contra un cos injustament rebel mai no el vaig veure fer ni marxa enrera ni escapada endavant, ni allunyar-se dels grans temes col·lectius ni acceptar la desesperança ni, menys encara, la derrota. Prou que m'ho va confirmar en un moment inoblidable, quan el vaig anar a veure a Roda de Ter mentre redactàvem a Sau l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Ho esperàvem tot d'ell i ara, en la maduresa dels sentiments i de les paraules, sabem que allò que esperàvem s'ha confirmat, que el gran poeta que s'anunciava és efectivament el poeta gran de Catalunya. Per això em sento tan orgullós d'haver estat i ser el seu amic en la claror i en la fosca i el seu seguidor constant en la gestació d'una obra poètica que honora com mai la llengua catalana i que arriba al fons del fons en l'exploració dels conceptes fonamentals, els que realment marquen les grans línies divisòries quan mantenen intactes les arrels personals i col·lectives: l'amor, la tolerància, la llibertat, la igualtat, la solidaritat.

Jordi Sureda Tor

Amb motiu del setanta aniversari de Miquel Martí i Pol vaig proposar públicament que des de les instàncies corresponents de la societat catalana, públiques i privades, es posés en marxa un moviment ampli i plural per designar el nostre gran poeta com a candidat al Premi Nobel de Literatura. De moment no veig que es bellugui res però espero que en el decurs d'aquest any d'homenatges merescuts Miquel Martí Pol acabi essent efectivament el candidat que la cultura catalana mereix.

Sé que hi poden haver obstacles i que els mecanismes de selecció del Nobel no són fàcils ni especialment oberts. Però si de veritat volem que la literatura catalana tingui un espai propi en la cultura mundial hem de fer un esforç col·lectiu i, evidentment, no partidista ni personalista per fer-la conèixer i per prestigiar-la. I no crec que hi hagi avui entre els nostres narradors, assatgistes i poetes, alguns o algunes ja consagrats per una obra sòlida, altres en ple procés de confirmació, ningú que la pugui prestigiar més que Martí i Pol.

Es possible que una proposta com aquesta generi batalles de grups i de capelles. Normalment això passa a tot arreu, sobretot quan la perspectiva és tan llatinera com el Premi Nobel. Però estic convençut que la figura, la trajectòria i l'obra de Miquel Martí i Pol estan per damunt de d'aquest tipus de batalles i que, precisament per això, pot sumar i fer convergir moltes voluntats i moltes energies diferents.

Però la candidatura al Premi Nobel no sols és una qüestió de bona voluntat i de representativitat personal. Es també, i per damunt de tot, una qüestió de qualitat. I aquesta és, a parer meu, la clau de la qüestió. Crec sincerament que ningú expressa amb tanta força com en Martí i Pol la continuïtat d'una obra arrelada en el temps real d'aquests setanta anys de la nostra societat i la nostra llengua. En la poesia de Martí i Pol es pot resseguir tota una trajectòria col·lectiva de la Catalunya ofegada pel franquisme i de la Catalunya retrobada en la democràcia, amb els seus planys i les seves esperances, els seus sentiments i les seves inquietuds, les seves tendreses i les seves topades, les seves derrotes i les seves victòries. No és la Catalunya d'uns suposats herois sinó la Catalunya de la gent normal. No és la Catalunya d'una llengua elitista sinó la Catalunya d'una llengua real defensada, reconstruïda i mantinguda per l'acció quotidiana de la seva gent. Per això darrera de cada poema de Martí i Pol hi ha persones concretes, sentiments tangibles, paisatges abastables, penes i alegries compartibles. I per això llegir un dels seus poemes és com caminar per un sender qualsevol de la geografia i de l'ànima catalanes.

¿No és aquest el sentit profund d'una candidatura al màxim guardó de la literatura mundial? ¿No és aquest l'homenatge que Catalunya es faria a si mateixa a través de Miquel Martí i Pol?

~~13 d'abril de 1999~~